

İctimai elmlər

UOT 94(479.24);159.9

A.D.Zamanov, R.İ.Əliyev

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti
a_zamanov@mail.ru, ramizeliyev1954@mail.ru

MÜNAQİŞƏDƏN MÜHARİBƏYƏ: SOSIAL-PSIXOLOJİ TƏHLİL

Açar sözlər: *itki, münaqişə, sərhəd, vətən, işğal, qələbə*

Məqalədə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabag münaqişəsinin yaranması, kəskinləşməsi və müharibəyə çevrilməsinin tarixi kökləri və səbəbləri sosial-psixoloji aspektdə araşdırılmışdır. Həmçinin göstərilmişdir ki, son otuz ilə yaxın bir müddətdə Azərbaycanın ardıcıl, dayanıqlı, qətiyyətli daxili və xarici siyasəti Vətən uğrunda müharibədə tezliklə qalib gələcəyimizə, işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda Azərbaycan bayrağının ucaldılmasına səbəb olacaqdır.

А.Д.Заманов, Р.И.Алиев

ОТ КОНФЛИКТА К ВОЙНЕ: СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

Ключевые слова: *потеря, конфликт, граница, родина, оккупация, победа*

В статье исследованы исторические корни и причины возникновения, обострения и превращения в войну армяно-азербайджанского конфликта вокруг Нагорного Карабаха со социально-психологической точки зрения. Было также обосновано, что последовательная, устойчивая, решительная внутренняя и внешняя политика Азербайджана на протяжении последних тридцати лет вскоре приведет к нашей победе в войне за Родину и поднятию азербайджанского флага на наших освобожденных землях.

A.D.Zamanov, R.I.Aliyev

FROM CONFLICT TO WAR: SOCIO-PSYCHOLOGICAL ANALYSIS

Keywords: *loss, conflict, border, homeland, occupation, victory*

Beginning, escalation, historical roots and reasons of Nagorno-Karabakh conflict between Armenia and Azerbaijan have been reviewed from sociopsychological aspects in the article.

Further in the article it is also particularly reflected that, almost thirty years of systematic, sustainable and determined domestic, as well as foreign policy of Azerbaijan led to the triumphant victory in the battlefield for our country and waving of glorious Azerbaijani flag in the liberated territories from occupation.

Mixail Qorbaçovun 1985-ci ildə Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi vəzifəsinə seçilməsi və psevdoislahatlara başlaması istər SSRİ-də, istərsə də dünyada dağıdıcı hadisələrin baş verəcəyini qaçılmaz edirdi. Zəif iradəli Baş katibin qətiyyətsizliyi qısa müddətdən sonra xaosun yaranacağından xəbər verirdi. Yaranmış vəziyyətdən öz xeyirlərinə istifadə etməyin mahir ustası olan ermənilərin yüzillər boyu arzuladıqları, həyata keçirmək üçün fürsət axtardıqları şərait yaranmışdı. Danılmaz həqiqətdir ki, nəhəng siyasətçi, xarizmatik şəxsiyyət Heydər Əliyevin Kremlə yüksək vəzifədə olması onların planlarının qarşısını alırdı. İlk növbədə Heydər Əliyevi Kremlədən, vəzifəsindən uzaqlaşdırmaq lazım idi və onlar bu bəd niyyətlərini həyata keçirə bildilər.

Qorbaçov “perestroykası”nın müəlliflərindən hesab edilən akademik Abel Aqanbekyanın Parisdə erməni diasporu qarşısında Dağlıq Qarabağa yüksək statusun verilməsini SSRİ rəhbərliyi ilə razılaşdırıldığını bəyan etməsi hadisələrin artıq ciddi xarakter aldığını göstərirdi. Bir qədər sonra Dağlıq Qarabağdakı mitinqlər, ermənilərin törətdiyi Sumqayıt hadisələri, azərbaycanlıların Ermənistandan – öz əzəli torpaqlarından, dədə-baba yurdlarından qovulması artıq Qarabağ münaqişəsini qaçılmaz edirdi. SSRİ dağıldıqdan sonra MDB məkanında böhran halları günbəgün dərinləşdiyindən dövlətçiliyimizin reallığı belə təhlükələrlə üz-üzə qalmış, həmvətənlərimizin haqq və hüquqlarının kütləvi şəkildə pozulması, həyat səviyyəsinin görünməmiş dərəcədə pisləşməsi meyilləri adi hal almışdır. 1990-cı ilin 20 yanvar faciəsi hadisələrin kulminasiya nöqtəsi oldu. Lakin zaman azərbaycanlılar üçün münasib deyildi. Tez-tez baş verən hakimiyyət dəyişikliyi, yüz minlərlə qaçqın və köçkün, onların problemlərinin həlli və digər məsələlər ölkəni çıxılmaz vəziyyətə salmışdı. Demək olar ki, Dağlıq Qarabağ Bakının nəzarətindən kənarda idi. 1988-ci ildən Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində ölkəmizdə əhalinin tək-cə sosial rifahı yox, bütövlükdə təhlükəsizliyi real qorxu altında qalmışdı. Bu, erməniləri qane etmir, onların daha çox əraziləri öz nəzarətinə almaq istəklərini artırırdı. Nəhayət, ermənilər havadarlarının köməyiylə Dağlıq Qarabağa heç bir aidiyyəti olmayan Laçını, Kəlbəcəri, Ağdamı, Cəbrayılı, Füzulini, Qubadlıyı və Zəngilanı işğal etdilər. Münaqişənin birinci mərhələsi məğlubiyyətlə nəticələndi. Böyük güclərin, beynəlxalq təşkilatların qərarları ilə davranışları arasında kəskin fərq göstərirdi ki, onları problemin həlli yox, süni şəkildə sülhün, sabitliyin olması maraqlandırır. Qarşılıqlı kompromis təklif olunur, haqsız olan daha çox dəstəklənirdi, təəssüf ki...

Cəzasızlıq, mənfur ermənilərin xeyrinə birtərəfli mövqe onları daha da azğınlashdırır, Azərbaycan ərazilərini zəbt etmək istəyini gücləndirirdi. Azərbaycan xalqı sanki ikili hiss yaşayırdı: torpaq itkisi, torpaq həsrəti, ümitsizlik, qürurun tapdalanması və eyni zamanda düşdüyü vəziyyətlə barışmamaq, vəziyyətdən çıxış yollarının axtarılması... Münbit şəraitin yaranmasını gözləmək lazım gəlirdi.

Lakin taleyin də öz qəribə qaydaları var. Hər bir insanın öz xarakteri, taleyi olduğu kimi, hər bir xalqın da öz xarakteri, taleyi var. 1993-cü ildə siyasi

uzaqgörənliyi, diplomatik gedişləri, zəngin təcrübəsi ilə tanınmış dünya liderlərini mat qoyan Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldi və həm daxili, həm beynəlxalq vəziyyəti, həm də ölkəmizin iqtisadi və digər imkanlarını nəzərə alaraq 1994-cü ilin may ayında “Atəşkəs”ə nail oldu. Qaçqın və köçkünləri yerləşdirmək, ölkədə sabitlik yaratmaq, dağılmış iqtisadiyyatı bərpa etmək lazım idi.

Həm ölkənin iqtisadiyyatını dirçəltmək, həm də müstəqilliyini gücləndirmək baxımından “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması çox böyük əhəmiyyətə malik hadisə oldu. Həqiqətdir ki, həmin vaxt yenicə müstəqilliyini bərpa etmiş Azərbaycanı tanıyanların sayı o qədər də çox deyildi. Dağlıq Qarabağın tanınmasından söhbət belə gedə bilməzdi. Ulu Öndər həmin vaxtlar səfər etdiyi ölkələrə özü ilə Azərbaycanın xəritəsini aparır, Dağlıq Qarabağın harada, hansı ərazidə yerləşdiyini dünyaya göstərirdi. Lakin dünya Dağlıq Qarabağın kimin olmasının, ədalətin kimin tərəfində olmasının fərqləndirə bilməzdi. Müxtəlif adlarla mobil şəkildə birləşmiş erməni diasporu lazım olan bütün vasitələrdən istifadə edir, hətta nüfuzlu adamların ailəsinə soxulmaqdan belə çəkinmirdi. Məsələn, Nobel mükafatı laureatı, beynəlxalq aləmdə yüksək nüfuzla malik akademik Andrey Saxarovla ailə qurmuş milliyyətçə erməni Boner Əlixanyanın vasitəsilə ermənilər öz xeyirlərinə Saxarovdan maksimum istifadə edirdilər.

Ruhu sındırılmış Azərbaycan xalqına ölkə xaricində digər millətlər məğlub, məzlum xalq kimi baxırdılar. Ermənilər özlərinin məğlubedilməzliyinə həm başqalarını inandırmış, həm də özləri inanmışdılar. Ermənilərin başında məğlubedilməzlik, təkəbbürlük havası getdikcə güclənir, onlar təxribatlar törədir, azərbaycanlıları aramsız atəşə tutur, hətta Azərbaycanın dövlət sərhəddini pozmağa cəhd göstərirdilər.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı ATƏT-in Minsk qrupu yaradılanda Rusiya və Fransanın həmsədrliyi təsdiq olunmuşdu. Siyasət ustası Heydər Əliyev bu həmsədrliyin yaxşı nəticə verməyəcəyini bilirdi. Lakin həmin dövrdə həmsədrlərin dəyişdirilməsi mümkün deyildi. Heydər Əliyevin təkidilə Minsk qrupu həmsədrliyinə ABŞ da daxil edilir. Heydər Əliyevin nə qədər haqlı olduğunu zaman göstərdi. Bölgədə Rusiya ilə ABŞ-ın maraqları heç vaxt üst-üstə düşə bilməz. Fransanın hazırkı prezidenti Emmanuel Makronun bu məsələ ilə bağlı mövqeyi isə hər kəsə məlumdur.

2003-cü ildə Azərbaycanın prezidenti seçilən İlham Əliyev haqqında ən səlis və dəqiq fikri Heydər Əliyev söyləmişdi: “Mən İlhamı özüm qədər inanıram”. Xalqın bəxti yenə gətirmişdi. Gənc, yüksək səviyyəli təhsil almış, gənc vaxtlarından Avropanın nüfuzlu təşkilatlarında Azərbaycanı ləyaqətlə təmsil edən İlham Əliyevin torpaq, xalq sevgisi ona güc, qüvvət və inam verirdi. İlham Əliyev həm dünya güclərinə, ermənilərin himayədarlarına, eləcə də Azərbaycan xalqına bəyan edirdi ki, münaqişə bitməyib, sadəcə onun birinci mərhələsi başa çatıb.

Qürurvericidir ki, XX əsrin sonlarında müstəqil Azərbaycan

Respublikasını tanıyanlar barmaqla sayılırdısa, XXI əsrin əvvəllərində Azərbaycan BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının üzvü olaraq beynəlxalq məsələlərin həllində söz sahibinə çevrildi.

2020-ci ilin iyul ayında Tovuz döyüşləri hadisələrin pik nöqtəsini yaxınlaşdırırdı. 2016-cı il aprel döyüşləri və ermənilərin məğlubiyyəti, Tovuz döyüşlərindəki uğursuzluq ermənilərin “məğlubedilməz ordusu”, “Ohanyan səddi”, istehkamlar və s. barədəki təsəvvürləri ilə üst-üstə düşmürdü. Özlərinin ruh yüksəkliyini, qalib gəldiklərini sübut etmək üçün erməni baş nazirinin arvadının Azərbaycan tərəfə silah tuşlaması və nəhayət, N.Paşinyanın Şuşada sərxoş vəziyyətdə rəqs etməsi bir tərəfdən özündən razılıq, saymazlıq idisə, digər tərəfdən azərbaycanlıların milli qürurunun tapdalanmasına cəhd idi. N.Paşinyanın “Qarabağ Ermənistandır və nöqtə” deməsi danışıqların artıq boş və mənasız olmasını göstərirdi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin “Qarabağ Azərbaycandır və Nida” söyləməsi, dünya güclərinə səslənməsi və bu çağırışların susqunluqla qarşılınması müharibədən başqa bir yol qoymurdu. Beynəlxalq təşkilatların, böyük dövlətlərin kompromis istəyi öz mənasını itirirdi. İki fərqli fikir, iki barışmaz mövqe qarşı-qarşıya dayandıqda kompromis yalnız müvəqqəti xarakter daşıyır. Kompromis heç vaxt məsələnin tam, qəti həlli ola bilməz. Qarşıdurma zamanı barışdırıcı mövqe tutanlar özləri də bu sahədə uğursuzluğa düşər olurlar. Tarix sübut edir ki, belə məsələlər tam və qəti, həm də ədalətlə, obyektiv şəkildə həll olunmadıqda dərinləşdirilmiş şəkildə sonrakı mərhələyə daxil olur. Müharibə artıq qaçılmaz idi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyətli mövqeyi, yüksək diplomatik, siyasi qabiliyyəti onu həm də xalqın Liderinə çevirdi. Dövlət və vətəndaş həmrəyliyi daha da möhkəmləndi. Müharibənin elə ilk günü yeddi kəndin işğaldan azad olunması xəbəri xalqda, orduda böyük ruh yüksəkliyi yaratdı və onu əzəmətli gücə çevirdi. Hətta bizə xoş münasibət bəsləməyən dövlətlər belə heyrətə gəldilər. Rusiya televiziya kanallarında İlham Əliyev böyük siyasətçi, diplomat, sərkərdə kimi xarakterizə olunmağa başladı. Hətta bir qədər də qürur hissi keçirərək İlham Əliyevin onların Universitetində təhsil aldığı xüsusi vurğulamağa başladılar.

Erməni hərbiçiləri şok içərisində söyləyirlər ki, Azərbaycan əsgərləri ölümdən qorxmur. Onların üstünə elə gedirlər ki, sanki robotdurlar. Bu vəziyyət isə onlarda təlaş yaradır.

Ermənilər Dağlıq Qarabağ münaqişəsini müharibəyə çevirərkən nəyə ümid edirdilər? Özlərinin məğlubedilməz ordu olduğuna, Rusiyanın, Fransanın onları müdafiə edəcəyinə, erməni lobbisinə və s. Hesab edirdilər ki, onların əvəzinə Qarabağda rus əsgərləri vuruşacaq.

Unudurdular ki, 2020-ci il ilə 1990-cı il arasında kəskin fərq var: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, dünyanın güclü ordularından biri, azərbaycanlıların doğma torpaqlarına qayıtmaq arzusu, Türkiyənin və dünyanın

ədalətli dövlətlərinin Azərbaycanın haqq işini hərtərəfli dəstəkləməsi.

Qeyd etmək yerinə düşər ki, ermənilərin bütün işi, fəaliyyəti, düşüncəsi tarixi miflər üzərində qurulub. Onlar ən azı tarixin aludəçisinə çevriləblər. Keçmiş, həm də saxta tarix erməni xalqının özünü aldatmasından başqa bir şey deyildir.

Tarixi təcrübə göstərir ki, milli mif özündə üç amili birləşdirir: bioloji, sosial və psixoloji. Yəni ermənilər milli mifin əsasını təşkil edən subyektiv və obyektiv olanları birləşdirir, ondan şərait yarananda maksimum istifadə edirlər. Ermənilər üçün obyektiv olan böyük məqsəd “dənizdən dənizə olan ərazilərdə böyük erməni dövləti yaratmaqdır”. Böyük məqsədə çatmaq üçün hər bir şəraitdən istifadə edərək xırda məqsədləri həyata keçirmək istəyirlər. Hər iki məqsəd hər vaxt onların şüuruna hakim kəsilir. Onların düşüncəsinə görə, uğur qazanmaq üçün istənilən vasitədən istifadə etmək məqbul sayılır. İlk növbədə müxtəlif dövlətlərə səpələnmiş və müstəqil dövlətləri olmayan erməniləri hansısa bir ərazidə toplamaq lazımdır. Belə münbit şərait Rusiya və İran arasında müharibələr və 1813, 1828-ci illərdə bağlanmış sülh müqavilələri oldu. Müxtəlif yerlərdən ermənilər Dağlıq Qarabağa köçürüldülər. Artıq ermənilərin kompakt yaşamaları üçün əsas müəyyənləşdirildi və real ərazi yarandı. Bu, həm Çar Rusiyası, həm də Ermənilər üçün əlverişli idi. Belə vəziyyətdə hər iki tərəf vasitə idi və müəyyən məqsədə xidmət edirdi: Çar Rusiyası üçün ermənilər burada olan xanlıqlara təsir etmək vasitəsi idi. Ermənilər isə rusların köməyi ilə möhkəmlənir, tədricən müstəqillik əldə etmək imkanı qazanırdılar. Ermənilər yaranmış hər bir vəziyyətdən öz xeyirlərinə istifadə etməyə çalışır, istəklərinə, əsasən nail olurdular. Nəticədə, Azərbaycan əraziləri hesabına Ermənistan Respublikasını və Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətini yaratdılar. Sonrakı illərdə Ermənistan Respublikası sayılan azərbaycanlıların əzəli torpaqlarından beş yüz mindən artıq azərbaycanlı köçürüldü və qovuldu. Qazax, Gədəbəy, Qubadlı, Laçın rayonlarından ərazilər alınaraq Ermənistana verildi.

Zaman-zaman, yavaş-yavaş fundamenti qurulan Dağlıq Qarabağın müstəqil dövlət olması üçün fürsət SSRİ-nin dağılması oldu. Əraziləri genişləndirmək üçün ətraf yeddi rayon zor gücünə zəbt olundu. Ermənilərdə milli identifikasiya son dərəcə güclüdür: dünyanın hansı guşəsində yaşamasından asılı olmayaraq sən ermənisən və sən “böyük Ermənistan dövlətinin” yaranmasına xidmət etməlisən.

Ermənilər təxəyyüllərində yaratdıqları mifin nəşəsini yaşayırdılar. Şuşada rəqs edir, toplantı keçirir, azərbaycanlıları Qarabağa qonaq dəvət edirdilər. Unudurdular ki, azərbaycanlıların milli ləyaqəti, milli hissləri ilə oynamaq təhlükəlidir. Azərbaycan xalqı ləyaqət hissi ilə oynamağa heç kimə imkan verməz. Gözləmədilər ki, özləri üçün təsəvvür etdikləri kiçik münafişə azərbaycanlılar üçün Vətən müharibəsinə çevrilər. Unudurdular ki, xalqların arxasında uzun və şərəfli tarix durduqda onlar nə qədər çalışsalar da, bu keçmişdən ayrılı bilməyəcəklər. Onlar hətta bu keçmişi məhv etməyə çalışdıqları zaman belə onun təsiri altında olacaqlar. Türkün qədim, əzəmətli və şərəfli tarixi var...

Erməni tarixi isə yalan, süni vay-şivən üzərində qurulub. Doğrudur, müəyyən vaxtlarda belə yalançı xislətləri ilə uğur qazana biliblər. Onların tarixi olmayan “soyqırımı” və yalandan quraşdırılmış milli miflərdən ibarətdir.

Milli mif özünün qədim tarixi, mədəniyyəti, digər xalqlardan üstün olması üzərində qurulur. Bu, ilk növbədə miflərdə, əfsanələrdə, rəvayətlərdə, arxetiplərdə, ədəbiyyat və incəsənətdə öz əksini tapır. Filosofların belə bir deyimi var ki, inqilabi yeniliklər nə qədər qorxuludursa, köhnəlikdən yapışb yerində saymaq da o qədər zərərliyədir. Ermənilərin ən böyük bədbəxtliyi ondadır ki, yüz ildən çoxdur “erməni soyqırımı” deyib zanırlar. Daha yaxşısı isə dünyada, ətrafda baş verənləri istədiyin kimi yox, olduğu kimi qəbul etməkdir. Ən böyük bədbəxtlik təxəyyüldə yaradılan bədbəxtlikdir. Ermənilərin bədbəxtliyi ondadır ki, Ermənistanda ermənilərdən başqa heç bir millətin nümayəndəsi yaşamır.

Milli mifin əsasını obyektivizm və subyektivizm təşkil edir. Subyektiv olan yaddaşdan silinmir, daimi xarakter daşıyır. Obyektiv olan isə onu reallaşdırmağa çalışır. “Böyük Ermənistan” xülyası yüzillərdir ki, ermənilərin şüuruna hakim kəsilib və bu gün də davam edir. Məşhur psixoloq, sosioloq, antropoloq və tarixçi Qustav Lebon (1841-1931) göstərir ki, hər bir xalqın böyük əksəriyyətinin psixi quruluşunun çox sadə fizioloji əsası var. Hər bir fərdin damarlarında yalnız valideynlərinin deyil, bir neçə nəsil əcdadlarının qanı axır. Baş verən hadisələrə görə dirilər yox, ölmüş nəsillər cavabdehirlər [8].

Ermənilər unudular ki, bu müharibə onların məhvidir. Çünki ekstremal şəraitdə bir tərəfdən ağılın gücü azalır, digər tərəfdən isə qələbəyə can atan instinkt güclənir. Belə vəziyyətdə insanlara ilk növbədə dəhşətli qorxu hissi hakim kəsilir. Bu isə hadisələri qarşısı alınmayan məcraya yönəldir.

Yüzillərdir ki, Azərbaycan xalqında özünəinamsızlıq təlqin edilirdi. Hətta digər xalqlarda bizim haqqımızda mənfi fikir yaradılırdı. Təbii ki, burada ermənilər xüsusi canfəşanlıq göstərirdilər. Əlbəttə, belə təqdimat xaricilərdə bizim haqqımızda yanlış təsəvvür formalaşdırırdı. Qafqaza səyahət edən məşhur fransız yazıçısı Aleksandr Düma (1802-1870) Azərbaycana gələrkən elə zənn edirmiş ki, qorxulu, gözlənilməz hadisələrlə dolu bir torpağa ayaq basır. Azərbaycanlılar haqqında eşitdikləri və onda yaranan, yaradılan təsəvvürlər, kəskin ənənə fərqləri yazıçının bu xalqla yaxından tanışlığı nəticəsində dəyişir. Qarşısında cəngəlliklər qəhrəmanı, insanlığın ən aşağı pilləsində olan, sivilizasiyadan kənar adamlarla rastlaşacağını düşünən A.Düma qarşısında 30-35 yaşlarında olan yaraşıqlı, ciddi, parisililər kimi fransızca danışan azərbaycanlıyı görəndə təəccübünü gizlədə bilmir: “Boynuma almalıyam ki, onun çox təmiz və çox savadlı bir dillə fransızca danışdığını eşidəndə diksindim”.

A.Düma Bakı əhalisinin əsasən tatarlardan (azərbaycanlılardan), farslardan, ermənilərdən ibarət olduğunu bildirir və bu üç xalq, onun xüsusiyyətləri barədə fikrini belə ifadə edir: “Farslarla həmişə ehtiyatlı olun: onun tək imzası Sizə inam yox, ehtimal verə bilər. Erməni biləndə ki, doğru söz demək ehtiyatsızlıqdır, bu

ehtiyatsızlıq onu iflas edə bilər, dilsizə və saxtakara çevrilib dünənki himayədarı bu gün bərk ayaqdadırsa, ona nankorluq edər. Tatarın (azərbaycanlının) imzasına ehtiyac yoxdur, bircə sözü bəs edər”.

Müharibədə qalib gəlməyin ən vacib şərtlərindən biri qələbəyə inamdır. Xalqımız ölkə başçısına, Ali Baş Komandanına, ordumuza inanır. Ordunun ardıcıl şəkildə qazandığı qələbələr xalqı ruhlandırır. Döyüş meydanında məğlub olması ilə barışa bilməyən erməni tərəfi məqsədyönlü şəkildə dinc əhaliyə hücum edir. Lakin evlərin dağılması, mülki insanlarımızın atılan raket zərbələri nəinki onları sarsıdır, əksinə, daha da mətinləşdirir. Müharibə bizim tərəfimizdən ədalətlidir, haqq işidir. Ermənilərin ən vəhşi, alçaq hərəkətlərinə baxmayaraq Azərbaycan ordusu beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul olunmuş qaydaları pozmur, mülki əhaliyə qarşı silah işlətmir. Prezidentimizin dediyi kimi, biz qisasımızı döyüş meydanında işğalçıdan alırıq.

Müharibə başlayandan keçən müddətdə İlham Əliyev dünyanın müxtəlif nüfuzlu kütləvi informasiya vasitələrinə 30-dan çox müsahibə verib. Aydın ki, onların münasibətlərinin heç də hamısı xoşniyyətli olmayıb. Lakin ölkə Prezidentinin cavabları, şərtləri dünya ictimaiyyətinə bizim mövqeyimizin çatdırılması baxımından son dərəcə əhəmiyyətlidir. Daha maraqlısı, əhəmiyyətli, həm də qürurlusu isə İlham Əliyevin qərərli suallara qətiyyətli və faktlara əsaslanan inandırıcı cavablarıdır.

“Status-kvo, təmas xətti qurtardı, onu mən dəyişdirdim”, deyən Ali Baş Komandanın ardıcıl, əsaslandırılmış, qətiyyətli siyasəti təkcə döyüş meydanında yox, həm də diplomatiya və informasiya cəbhəsində gedən müharibədə bizim qalib gələcəyimizə şübhə yeri qoymur.

Qarabağ Azərbaycandır!

ƏDƏBİYYAT

1. Əliyev R.İ. Mentalitet. Bakı: Elm və təhsil, 2009, 198 s.
2. Əliyev R.İ. Etnopsixologiya: qloballaşma və millilik. Bakı: Nurlan, 2007, 346 s.
3. Hamlet Q. Fransızlar yurdu haqqında. Bakı: Yazıçı, 272 s.
4. Zamanov A.D., Əliyev R.İ. Müharibədən münafişəyə gedən yol / “Azərbaycan” qəz., 4 noyabr 2020-ci il, s.7
5. Zamanov A.D., Əliyeva H.İ. Sosial işin əsasları. Bakı: Təhsil işçisi mətbəəsi, 2015, 452 s.
6. Джесксон Д.Ж. Как бороться с нашими нервами. М., 1926, 344 с.
7. Ионин Л.Г. Социология культуры: путь в новое тысячелетие. М.: Логос, 2000, 431 с.
8. Лебон Г. Психология народов и масс. М.: Изд-во Павлинкова, 1896, 329 с.

Redaksiyaya daxil olub 04.11.2020